

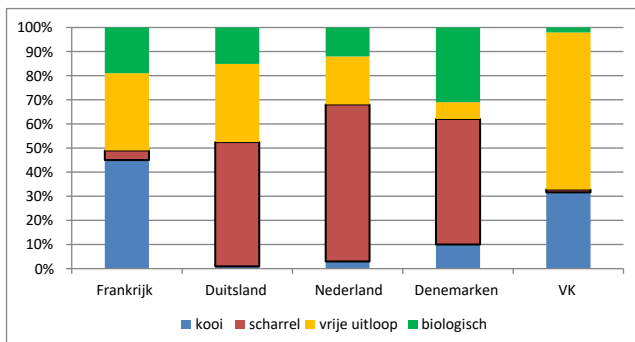
Kosten en baten van alternatieve systemen voor eiproductie

Probleem

Dierenwelzijnsorganisaties en consumenten zijn geen voorstander van eiproductie in kooisystemen zoals bijvoorbeeld in Duitsland en Nederland. In deze landen is de eiproductie geëvolueerd naar systemen zonder kooien (zie figuur 1). In andere landen heeft dit proces nog niet plaatsgevonden en zijn verrijkte kooien nog steeds het overheersende productiesysteem. De komende jaren zal de overschakeling naar een kooivrije eiproductie steeds belangrijker worden. De overschakeling naar een ander productiesysteem heeft echter gevolgen bv. op de kosten en inkomsten. Pluimveehouders maken zich zorgen over de stijging van de kosten en de gevolgen voor hun bedrijfsvoering. De laatste afschrijving voor de investering (op basis van 15 jaar) die in 2011/2012 is gedaan, vindt plaats in 2026. Daarna volgt de keuze voor de aanschaf van nieuwe uitrusting.

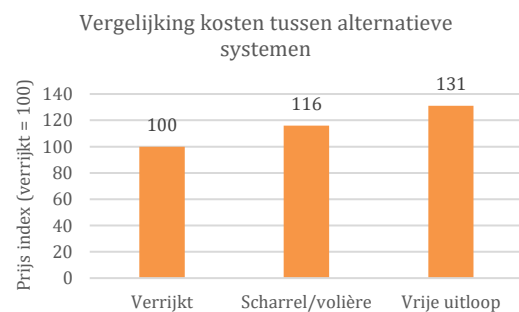
Oplossing

Wageningen Economic Research heeft een vergelijking gemaakt van de productiekosten van eieren die zijn geproduceerd in verrijkte kooien, voliëresystemen en vrije uitloopssystemen, uitgaande van de situatie in Noordwest-Europa met prijzen van het voorjaar van 2020. Op basis van de kostenberekeningen, zoals gepresenteerd in figuur 2, kan worden geconcludeerd dat het voliëresysteem het minste kostenverhogende alternatief systeem is. Bovendien worden voor scharreleieren (geproduceerd in voliëresystemen) hogere prijzen betaald. Op basis van figuur 3 kan worden geconcludeerd dat in de Nederlandse situatie de verkoopprijs de extra kosten van de productie van scharreleieren compenseert.

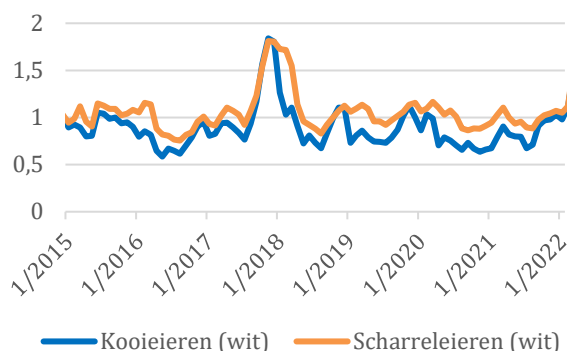

Figuur 1: Marktsegmentatie in de retail van tafeleieren in 2019 in vijf landen (Frankrijk, Duitsland, Nederland, Denemarken en VK).

TOEPASBAARHEID	
Thema	(Landbouw)bedrijfseconomie en markt
Sleutelwoorden	Investeringsbeslissingen, productiesystemen
Context	Overgang naar alternatieve huisvestingssystemen
Organisatie	Individueel pluimveebedrijf en integratie
Beste in	Voliëre- en scharrelsystemen
Doelgroep	Pluimveehouders, bedrijfsadviseurs en beleidsmakers

Figuur 2: Vergelijking van de kosten tussen productiesystemen (verrijkte kooien, scharrel- en voliëresystemen en vrije uitloop).

Figuur 3: Prijsvergelijking kooi- en scharreleieren (euro per kg) op bedrijfsniveau

Figuur 4: Logo's van bedrijven die vóór 2025 "kooivrije eieren" willen (situatie in 2017)

Voordelen

In veel EU-landen zal de markt voor eieren de komende jaren veranderen. Inzicht in de verschillen tussen productiesystemen kan pluimveehouders helpen bij het maken van keuzes met betrekking tot een mogelijke overstap naar niet-kooi huisvestingssystemen. Veel bedrijven en organisaties hebben aangekondigd om tegen 2025/2026 over te schakelen op kooivrije eieren. Deze bedrijven zijn supermarkten, cateringbedrijven, restaurants of hotels. Figuur 4 geeft een overzicht van enkele bedrijven die de komende jaren kooivrije eieren willen. Dit is slechts een algemeen overzicht en kan verschillen per land (bv. tussen Polen, Spanje, Portugal en België).

Praktische aanbevelingen

De meeste pluimveehouders zullen in 2026 (na 15 jaar afschrijving) een nieuwe investeringsbeslissing nemen over de installatie voor de komende 15 jaar waarbij aandachtig moet worden gekeken naar de ontwikkelingen en veranderingen in de markt. Voorlopig brengen scharrel- en voliëresystemen de laatste kosten met zich mee als alternatieve huisvestingssystemen. Kleinere marktsegmenten zijn vrije uitloop en biologische systemen. Afhankelijk van marktmogelijkheden kan dit voor kleinere bedrijven een optie zijn.

Over deze praktische samenvatting en Best Practice Hens

Uitgevers:

Wageningen Economic Research,
P.O. Box 29703,
2502 LS Den Haag,
The Netherlands,
<https://www.wur.nl/en/Research-Results/Research-Institutes/Economic-Research.htm>

Auteurs: Peter van Horne & Jamal Roskam

Editors: Mariana Y. R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F.

Giersberg, T. Bas Rodenburg

Project coördinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Universiteit Utrecht (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Om eiproductie in niet-kooi systemen te ondersteunen en om het dierenwelzijn te verbeteren zal een consortium van 7 Europese partners enkele 'Beste Praktijken' opstellen omtrent eiproductie in niet-kooi systemen. Dit gebeurt in het kader van een pilotproject, gefinancierd door de Europese Commissie DG Santé. Deze 'Beste Praktijken' zullen praktische informatie aanbieden aan leghennenhouders om hen te stimuleren in de overgang van kooisystemen naar niet-kooisystemen.

Project website: www.bestpracticehens.eu/

Sociale media: Facebook en LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens) © 2022